

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ АГРОНОМІЇ ТА ЛІСІВНИЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

_____ В.А. Мазур
« ____ » _____ 2021 р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для здобуття ступеня бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного
рівня «Молодший спеціаліст»
за спеціальністю 101 «Екологія»

Програму підготували:

Дідур І.М. декан факультету агрономії та лісівництва, к.с.-г.н., доцент;

Разанов С.Ф. професор кафедри екології та охорони навколишнього середовища, д.с.-г.н;

Ткачук О.П. в.о. завідувача кафедри екології та охорони навколишнього середовища, д.с.-г.н., доцент;

Мудрак Г.В. доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища, к.г.н.

Рекомендовано до видання Вченою радою Вінницького національного аграрного університету.

(протокол від « ____ » _____ 20 ____ р. № ____)

Схвалено науково-методичною комісією Вінницького національного аграрного університету

(протокол від 16.02.2021 р. № 7)

Рекомендовано до видання Вченою радою факультету агрономії та лісівництва

(протокол від 16.02. 2021 р. № 7)

Схвалено науково-методичною комісією факультету агрономії та лісівництва

(протокол від 15. 02. 2021 р. № 7)

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Мета фахового вступного випробування.....	5
2. Характеристика змісту програми.....	6
3. Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів.....	9
4. Порядок проведення фахового вступного випробування.....	10
5. Структура екзаменаційного білета.....	11
6. Критерії оцінювання фахового вступного випробування.....	12
7. Рекомендована література.....	13
ДОДАТКИ. Зразок виконання екзаменаційного завдання.....	14

ВСТУП

Спеціальність «Екологія» відноситься до специфічних категорій. За цією спеціальністю можуть навчатися особи, які мають базову освіту (освітньо-кваліфікаційний рівень "Молодший спеціаліст") зі спеціальності 101 «Екологія».

Основою для визначення змісту вступного фахового випробування є освітньо-професійна програма вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія».

Під час вступного фахового випробування абітурієнти повинні показати рівень теоретичних знань з циклу фундаментальних та основних розділів спеціальних дисциплін.

1. МЕТА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Метою вступного фахового випробування є всебічна перевірка готовності молодшого спеціаліста до засвоєння освітнього ступеня «Бакалавр».

Завдання до фахового вступного випробування студентів, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» із спеціальності 101 «Екологія» містять питання з наступних базових дисциплін:

- Біологія;
- Загальна екологія;
- Екологія людини.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

Дисципліна **Біологія** включає такі розділи, що винесені на випробування:

1. Структура, функціонування, зростання, походження, еволюція і розподіл живих організмів на Землі;
2. Екологія – комплекс наук про взаємозв'язки живих організмів та їхніх угруповань між собою і довкіллям, про структуру та функціонування надорганізованих систем;
3. Ботаніка – наука про рослини, їх будову, життєдіяльність, поширення і походження.
4. Зоологія – біологічна дисципліна, що вивчає тварин та їх взаємозв'язки з навколишнім середовищем;
5. Мікологія – наука, яка досліджує гриби як особливу групу організмів, що становлять самостійне царство живої природи;
6. Мікробіологія – розділ біології, що займається вивченням мікроорганізмів, головним чином вірусів, бактерій, грибків, одноклітинних водоростей і найпростіших;
7. Вірусологія – галузь науки, яка вивчає властивості вірусів людини, тварин, рослин, бактерій, грибів;
8. Молекулярна біологія – вивчає процеси, що відбуваються в живих системах на молекулярному рівні;
9. Біохімія – наука про хімічний склад живих організмів і про хімічні процеси, що відбуваються в організмах;
10. Цитологія – наука про будову та процеси життєдіяльності клітин;
11. Гістологія – наука про будову та функції тканин тварин;
12. Анатомія рослин – наука про будову та функції тканин рослин;
13. Анатомія – наука про форму, будову організму та окремих його органів чи систем;
14. Морфологія – наука про форму та структуру організму.

15. Фізіологія – наука про процеси життєдіяльності організмів;

16. Генетика – наука про закономірності спадковості та мінливості, механізмах передачі спадкової інформації від батьків до нащадків.

Дисципліна **Загальна екологія** включає такі розділи, що винесені на випробування:

1. Загальна екологія – вивчає фундаментальні проблеми структурно-функціональної організації екосистем, а також досліджує взаємодію біосистем різних рівнів інтеграції між собою та довкіллям.

2. Спеціальна екологія – досліджує закономірності функціонування конкретних екосистем або особливості пристосування популяцій різних видів організмів чи їх угруповань до умов навколишнього середовища.

3. Прикладна екологія – з'ясовує різні аспекти дії чинників довкілля на біосистеми і спрямована на розв'язання головним чином практичних питань.

4. Агроекологія – сільськогосподарська екологія.

5. Аутоекологія – екологія організмів.

6. Популяційна екологія – демекологія.

7. Синекологія – екологія угруповань.

8. Системна екологія – екологія екосистем.

9. Екологія людини із такими підрозділами, як соціоекологія, антропоєкологія.

10. Еволюційна екологія – вивчає історичні зміни екосистем і біосфери у зв'язку зі змінами умов довкілля.

11. Теоретична екологія (біоекологія) – екологія живих організмів: людини, тварин, рослин, мікроорганізмів.

12. Геоєкологія – вивчає охорону і раціональне використання природніх ресурсів, ділиться на атмо-, гідро-, літо- та ландшафтну екологію.

13. Соціоекологія – вивчає вплив соціально-економічних факторів на довкілля.

14. Техноєкологія – вивчає техногенні фактори забруднення довкілля.

Дисципліна **Екологія людини** включає такі розділи, що винесені на випробування:

1. Теоретико-методологічні засади екології людини.
2. Еволюція взаємодії людини і природи.
3. Вплив навколишнього середовища на генофонд популяції.
4. Екологія харчування.
5. Соціально-демографічний аспект екології людини.
6. Етнос як складова антропоєкосистеми.
7. Спосіб, рівень і якість життя населення.
8. Особливості екології людини у місті і сільській місцевості.
9. Проблеми безпеки в екології людини.
10. Здоров'я як визначальна характеристика спільноти людей в антропоєкосистемі.
11. Екологія внутрішнього середовища організму людини.

3. ВИМОГИ ДО ЗДІБНОСТЕЙ І ПІДГОТОВЛЕНОСТІ АБІТУРІЄНТІВ

Програма фахових вступних випробувань складена на основі Галузевого стандарту вищої освіти “Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра галузі знань 10 «Природничі науки» спеціальності 101 «Екологія».

Вимоги до вступних випробувань базуються на нормативних формах державної атестації осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах. На вступні випробування вноситься система умінь, що визначена Освітньо-професійною програмою бакалавра з спеціальності 101 «Екологія». Зміст вступних випробувань базується на системі компетентностей, які мають оволодіти студенти при засвоєнні нормативних навчальних дисциплін, що визначені Освітньо-професійною програмою підготовки фахівця ступеня бакалавр.

Вступник освітньо-кваліфікаційного рівня "Молодший спеціаліст" за освітнім ступенем бакалавр з спеціальності 101 «Екологія» повинен знати:

- основні екологічні закони;
- напрямки екологічних досліджень;
- загальні поняття про навколишнє природне середовище.

вміти:

- оперувати знаннями з природничих наук;
- визначатись в напрямках екологічних досліджень;
- застосовувати основні екологічні закони і вміти ними оперувати.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Організація вступного випробовування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Вінницького національного аграрного університету.

5. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОНОМІЇ ТА ЛІСІВНИЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

_____ В.А. Мазур
«__» _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для здобуття ступеня бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст» за спеціальністю 101 «Екологія»

Варіант

Тестові завдання.

Завдання 1

Завдання

Завдання 25

***Шкала оцінювання за 100-бальною шкалою (від 100 до 200 балів),
кожне запитання 4 бали***

Затверджено на Вченій раді факультету агрономії та лісівництва

Протокол № _____ від _____ р.

Голова фахової атестаційної комісії _____ Дідур І.М

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Критерії оцінювання вступного фахового випробування для здобуття освітнього ступеня бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст» за спеціальністю 101 «Екологія»

Критерії оцінки результатів тестування

Завдання	Бали
Тестові запитання (1-25)	По 4 бали за кожне
Максимальна сума балів	200

Шкала оцінювання вступного фахового випробування за 100-бальною шкалою (від 100 до 200 балів), кожне запитання 4 бали.

Бали	Оцінка
200-190	відмінно
185,5-175	дуже добре
174,5-150	добре
149,5-124	задовільно
100-123,5	незадовільно

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Пахомов О.І. Екологія: навчальний посібник, 2014. Харків: Фоліо. 666 с.
2. Юрченко Л.І. Екологія: навчальний посібник, 2019. Київ: Професіонал. 304 с.
3. Олійник Я.Б., Шищенко П.Г., Гавриленко О.П. Основи екології: навчальний посібник, 2012. Київ: Знання. 558 с.
4. Соломенко Л.І. Екологія людини: навчальний посібник, 2017. Київ: Центр навчальної літератури. 120 с.
5. Злобін Ю.А., Кочубей Н.В. Загальна екологія: навчальний посібник, 2012. Київ: Університетська книга. 416 с.
6. Бойчук Ю.В., Солошенко Е.М., Бугай О.В. Екологія і охорона навколишнього середовища: навчальний посібник, 2016. Київ: Університетська книга. 316 с.
7. Краснов В.П., Шелест З.М., Давидова І.В. Фітоекологія з основами лісівництва: навчальний посібник, 2012. Київ: Університетська книга. 415 с.
8. Скляр В.Г. Екологічна фізіологія рослин: навчальний підручник, 2015. Київ: Університетська книга. 272 с.
9. Злобін Ю.А. Курс фізіології і біохімії рослин, 2019. Київ: Університетська книга. 464 с.
10. Гончаренко М.С., Бойчук Ю.В. Екологія людини: підручник, 2019. Київ: Університетська книга. 391 с.
11. Іщейкіна Ю.О., Буря Л.А. Гігієна та екологія, 2018. Київ: АСМІ, 305 с.
12. Мягченко О.П. Основи екології: навчальний посібник, 2019. Київ: Університетська книга. 312 с.

ДОДАТКИ

ЗРАЗОК ВИКОНАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ЗАВДАННЯ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Варіант №

Номер завдання	Відповіді
1	
2	
3	
25	

_____ 2021 р.
(дата)

_____ (підпис студента)